

Het krantje

Spouwen/Amelsdorp/Rosmeer

Vereniging voor natuur- en landschapszorg
Driemaandelijks huis-aan-huis vouwblad
Verantw. Uitgever: L. Schoenmaekers, Daalstraat 45 A, 3740 Bilzen
juli 2021, 33ste jaargang, nr. 128, postkantoor van afgifte, 3740 Bilzen.

Kiezen voor "levend land"

Voor de jongere generaties hebben er weinig weet van. Maar 50 jaar geleden koos de toen nog jonge Europese politiek voor een eerste Landbouwbeleidsplan dat tot op vandaag een onuitwisbare stempel drukt op ons platteland. Men koos - om toen begrijpelijke redenen - voor een koersrichting agro-industrie, een keuze voor een steeds grootschaligere en intensievere landbouw. Honderdduizenden kleine landbouwbedrijven konden niet langer mee. Landschappen werden op de schop genomen. In onze streken gebeurde dat onder meer door middel van ruilverkavelingsprojecten. Landbouwpercelen werden groter, **duizenden kilometers** hagen, houtkanten, boomgaarden, holle wegen en bloemrijke bermen en graslanden verdwenen.

De biodiversiteit kreeg hierdoor enorme klappen. Soorten die in grote getale voorkwamen in het landbouwland van onze dorpen verdwenen of namen sterk af. Ook bijzondere soorten zoals nachtegaal, hop, distelvinken, klauwier, vliegenvangers en gorzen kleurden niet langer onze lentes. Van de ooit zo talrijke veldleeuweriken schiet er vandaag amper 5% over. Op vele akkers is het stil geworden.

De voorbij 25 jaar zijn er verwoede pogingen om die "race naar de bodem" waar onze landbouw in gevangen zit, te stoppen en landbouwers ook aan te moedigen en te vergoeden om naast voedsel ook natuur- en landschapskwaliteit te leveren als hoeveproduct. Echter stellen we telkens opnieuw vast dat het vlaams landbouwbeleid die pogingen tot dusver vakkundig heeft ondermijnd. Toch is er nu opnieuw een sprankeltje hoop dat landbouwers ook billijk betaald zullen worden voor het leveren van groene diensten (zoals o.m. meer biodiversiteit en waterkwaliteit) aan de samenleving.

Geld voor boerennatuur!

Vanaf 1 juli 2021 geldt er een nieuwe regeling voor investeringen die landbouwers doen in natuur en landschapskwaliteit.

Hiermee worden zowel de doelstellingen als de vormen van investeringen die voor betoelaging in aanmerking komen, aanzienlijk uitgebreid.

Ook het steunbedrag wordt sterk opgetrokken. Eindelijk!

Met niet-productieve investeringen kun je als landbouwer onder andere bijdragen aan:

- **Investeren in landschapskwaliteit**, bv. het aanplanten van hagen, houtkanten of alleenstaande bomen rondom weilanden of in perceelsranden!
- het **verhogen van de biodiversiteit en de habitatbescherming**, bv. nestkasten, insectenhotels of een arenstripper
- een **verbeterd waterbeheer**, bv. Het verwijderen van drainage op percelen die door de klimaatverandering sneller verdrogen, of de omvorming van gewone naar peilgestuurde drainage;
- het **verminderen van erosie** of het **verbeteren van de bodemkwaliteit**, bv. plantaardige dammen.

Geen bedreiging maar een kans!

Wij vertrouwen erop dat er ook in onze dorpen boeren kansen zien om met deze steun van het Vlaamse ministerie van Landbouw en Visserij het landbouwlandschap om ons heen mooier en milieuvriendelijker te maken. Het aanleggen van houtkanten of hagen langs perceelsranden is misschien wel de meest interessante maatregel voor boer en landschap. De vergoedingen voor aanplant en onderhoud zijn lonend. Bovendien is dit een zeer goede maatregel om bij de bron, erosie of wegspoeling van vruchtbare landbouwgronden te voorkomen. Uitgerekend vandaag zien we de gemeentelijke diensten in Rosmeer de vruchtbare grond (nu modder) die van de akkers is afgespoeld opruimen en afvoeren tegen behoorlijke kosten ten laste van de gemeenschap. Dat verschijnsel van erosie zien we in onze velden in zowel Amelsdorp, Spouwen als Rosmeer nog steeds opduiken bij iedere forse regenbui. Akkerland beschermen tegen erosie is in eerste instantie in het belang van de boer zelf!

Dat kan je voorkomen door grasstroken maar zeker ook door op perceelsranden een haag of een houtkant te planten. Deze stroken zorgen ervoor dat het water geen vrij spel krijgt in (licht) hellend akkerland. Bovendien verfraaien ze ons landschap en bieden ze mogelijkheden voor soorten zoals patrijs, tal van zangvogels, planten en insecten. Als je er dan ook nog billijk voor vergoed wordt: waarom zou je nog wachten om zo de boerenstiel ook meer geliefd te maken bij alle inwoners van het platteland?

Het is ondertussen bewezen: mensen ontspannen en worden blij in 'levend land', vol klanken, geuren en beelden van natuurlijk leven.

Torenavken doen het goed in onze dorpen!

In Kleine-Spouwen ten huize van Urbain Biesmans (J.Vandersandenstraat) broedt voor het derde jaar op rij een torenvalk. Ieder jaar zien drie tot vier jonge torenvalkjes er het levenslicht. Ook in de Bammert in Grote-Spouwen in een nestkast hoog in een prachtige oude es, is er ieder jaar minstens een succesvol broedsel. Ook in de omgeving van de Eikendreef te Kleine-Spouwen heeft de torenvalk jarenlang jongen grootgebracht. Prooivogels zoals deze kleine valk, maar ook buizerd, sperwer en havik doen het doorgaans goed. Deze evolutie werd in de jaren tachtig al ingezet en is voor een deel het gevolg van het verbod op bejaging en het verbieden van een aantal pesticiden die voordien deze soorten erg bedreigden.

Waarvan leeft de torenvalk?

Zijn menu bestaat vooral uit kleine zoogdieren zoals muizen, kleine vogels en kevers.

Die kleine torenvalk zie je nogal eens beheerst fladderend stil hangen boven het land of een berm langs de autoweg. Terwijl ze dit doen kijken ze naar beneden, op zoek naar een prooi.

Men noemt dat 'een biddende' torenvalk. Het is zijn karakteristieke manier van jagen.

Leken verwarren een torenvalk wel eens met een sperwer. Sperwers jagen dikwijls in tuinen, snel zovend langs struiken of hagen, op mussen of tortelduiven. torenvalken zul je zelden jagend aantreffen in een tuin.

Johnny Hardy, vrijwilliger Natuurpunt SpARo

* * *

Bermen later gemaaid, een goede zaak

We stellen vast dat vele wegbermen in Bilzen dit jaar weken tot zelfs een maand later gemaaid worden dan in het verleden. Dat maakt dat veel bermen meer bloei vertonen en planten als margriet, rode klaver, knooppkruid, streepzaad en duizendblad, die onze bermen kleur geven, veel meer tijd hebben gekregen om insecten voedsel te bieden en uit te bloeien. Ook klaprozen zien we veelvuldiger opduiken. Zo kunnen ze ook hun zaden achterlaten voor de bloei van het volgend jaar. Wat ook de reden mag zijn voor deze wat latere maaidatum, vanuit landschaps-ecologisch oogpunt is dit

alleszins een goede zaak!

Wist je dat er in een berm in Kleine Spouwen ook weer een wilde orchidee bloeide dit jaar? Dat is een teken van een goed bermbeheer (althans op deze berm) door de stad Bilzen. Maximaal twee maal per jaar maaien en afvoeren van het maaisel blijft de sleutel om tot bloemrijke bermen te komen! Hier en daar nog bloeiende stroken bermen langer laten staan is eveneens aan te bevelen!

Birgit Lambregs, bestuurslid Natuurpunt SpARo

* * *

Zomerwandeling in Bichterweerd (bij Elen)

Zondag 25 juli 2021

Deze wandeling brengt ons naar de Maas en het jonge natuurgebied "Bichterweerd". Het is een Maasuiteerwaard die na ontgrinding is omgevormd tot een natuurgebied van circa 120 ha. Het is een plek met een rijk vogelleven en daarom zeer bekend bij vogelliefhebbers. Grondbroeders zoals leeuwerik en blauwborst vinden hier een plekje. Zelfs het visdiefje komt hier tot broeden. De bever voelt er zich helemaal thuis en er is een nog toenemende diversiteit van wilde planten. Het is een van de beloftevolle natuurkernen van het RivierPark Maasvallei waar ook plaats is ingeruimd voor hengelaars. Deze wandeling laat u ook kennis maken met het Maasdorp Elen. De wandeling start trouwens op het kerkplein van Elen.

- **We vertrekken om 13.30 u. op het dorpsplein van Rosmeer**
- Vertrek wandeling in Elen 14.15 u.: Parking kerkplein Elen.
- **Carpoolen kan!**
- Afstand: circa 8 km
- Een ervaren Maasverkenner zal ons begeleiden.
- Stevig schoeisel en verrekijker zijn aan te raden.
- Er is een pauze voorzien met koffie en een stukje taart.

* * *

Slaapkomfort N.V. Greven ... uw slaapspecialist...!

Open: elke dag van 10.00u-18.00u. Zondag gesloten

Slaapkomfort ! 3740 Mopertingen, Maastrichterstraat 394

089/50 36 65

www.greven.be

info@greven.be